

Εθνική Αρχή
Ανώτατης Εκπαίδευσης
Hellenic Authority
for Higher Education

ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2023

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Στρατηγική, Πολιτική και Στοχοθεσία ποιότητας για τα Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών..	3
2. Σχεδιασμός και έγκριση των Προγραμμάτων Διδακτορικών Σπουδών.....	4
3. Κανονισμοί για την επιλογή των υποψηφίων διδασκόντων, την εφαρμογή ίσων ευκαιριών, τη συμπεριληπτικότητα, την εποπτεία της διατριβής, την ολοκλήρωση και την αναγνώριση των Διδακτορικών Σπουδών.....	6
4. Μαθησιακοί πόροι και υποστήριξη των διδακτορικών φοιτητών	8
5. Διαχείριση πληροφοριών	9
6. Δημόσια πληροφόρηση για τα Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών	10
7. Συνεχής παρακολούθηση και περιοδική εσωτερική αξιολόγηση των Προγραμμάτων Διδακτορικών Σπουδών.....	11
8. Περιοδική εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των Προγραμμάτων Διδακτορικών Σπουδών	12

1. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΑ ΑΕΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΠΕΡΙΛΑΒΕΙ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥΣ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΔΣ) ΕΙΤΕ ΣΤΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΔΙΑ ΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΙΤΕ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ Η ΚΑΙ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ.

ΟΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΔΣ, Η ΟΠΟΙΑ ΘΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ ΜΕ ΕΤΗΣΙΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΚΑΙ ΘΑ ΠΡΩΘΕΙ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ.

Η πολιτική ποιότητας θα πρέπει να αναπτύσσεται και να εξειδικεύεται (με τη συμμετοχή και εξωτερικών φορέων) στο ΠΔΣ της ακαδημαϊκής μονάδας. Η πολιτική αυτή θα πρέπει να δημοσιοποιείται και να εφαρμόζεται από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η ακαδημαϊκή κουλτούρα προσανατολίζεται στην ποιότητα και επικεντρώνεται στη συνεχή βελτίωσή του ΠΔΣ. Η πολιτική διασφάλισης ποιότητας είναι πιο αποτελεσματική όταν αντικατοπτρίζει τη σχέση μεταξύ έρευνας και μάθησης, λαμβάνοντας υπόψη τόσο το εθνικό πλαίσιο όσο και τη στρατηγική προσέγγιση του Ιδρύματος. Μια τέτοια πολιτική υποστηρίζει:

- την οργάνωση του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) και στο επίπεδο των διδακτορικών σπουδών
- τη συμμετοχή των τμημάτων, των σχολών, άλλων οργανωτικών-επιστημονικών (π.χ. ερευνητικών κέντρων) μονάδων, της ηγεσίας, των μελών του προσωπικού και την ενθάρρυνση των διδακτορικών φοιτητών να αναλαμβάνουν ρόλο στη διασφάλιση της ποιότητας
- την ακαδημαϊκή ακεραιότητα και ελευθερία, την επαγρύπνηση κατά της ακαδημαϊκής απάτης
- την πρόληψη και αντιμετώπιση κάθε είδους διάκρισης κατά των διδακτορικών φοιτητών, καθώς και γενικότερα κατά των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας
- τη συμμετοχή των εξωτερικών ενδιαφερομένων μερών, ειδικά φορέων στο χώρο της οικονομίας της γνώσης, ερευνητικών εταιριών, εργοδοτών του οικείου κλάδου, επαγγελματικών οργανώσεων κλπ.

Η στοχοθεσία ποιότητας είναι απαραίτητο να περιλαμβάνει ειδικούς δείκτες ποιότητας για τη διδακτορική εκπαίδευση που υλοποιούν, κυρίως, την ερευνητική στρατηγική του Ιδρύματος. Για τον λόγο αυτό, υπάρχει ισχυρή σύνδεση μεταξύ της αξιολόγησης της έρευνας του Ιδρύματος και της αξιολόγησης των διδακτορικών προγραμμάτων, καθώς και του ερευνητικού περιβάλλοντος που αποτελεί τη βάση της διδακτορικής εκπαίδευσης.

Για την αξιολόγηση της ποιότητας των ΠΔΣ, τα Ιδρύματα θα πρέπει να αναπτύξουν δείκτες για την ατομική πρόοδο του υποψηφίου διδάκτορα, το πλήθος των επιστημονικών δημοσιεύσεων, τη συμμετοχή σε συνέδρια και σε ερευνητικά προγράμματα, το ποσοστό έγκαιρης ολοκλήρωσης της διατριβής, τις αποκτώμενες δεξιότητες, την παρακολούθηση της σταδιοδρομίας και τη διάδοση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, την επαγγελματική ανάπτυξη του ερευνητή κ.λπ.

Τεκμηρίωση/Παραρτήματα

Δ1.1 Ερευνητική Στρατηγική του Ιδρύματος

Δ1.2 Πολιτική ποιότητας της ακαδημαϊκής μονάδας για την ανάπτυξη και τη βελτίωση του ΠΔΣ

Δ1.3 Στοχοθεσία Ποιότητας της ακαδημαϊκής μονάδας για το ΠΔΣ

Δ1.4 Στοιχεία διαβούλευσης με εξωτερικούς φορείς για την ερευνητική στρατηγική και την πολιτική ποιότητας του ΠΔΣ

2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ. ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΙ ΕΤΣΙ ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΕΘΕΙ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ. ΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΑΦΩΣ, ΚΑΙ ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ 8 ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ.

Τα Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών:

- Σχεδιάζονται με στόχους που συνάδουν με τη στρατηγική του Ιδρύματος.
- Έχουν ρητά επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του επιπέδου 8 του ΕΕΠ.
- Σχεδιάζονται με τη συμμετοχή των υποψηφίων διδασκόντων και άλλων ενδιαφερομένων μερών.
- Επιτρέπουν την ομαλή εξέλιξη των σπουδών των υποψηφίων διδασκόντων.
- Καθορίζουν τον αναμενόμενο φόρτο εργασίας, ιδιαίτερα όταν περιλαμβάνουν μαθήματα π.χ. σε ECTS.
- Υπόκεινται σε επίσημη διαδικασία έγκρισης η οποία προβλέπεται στο θεσμικό πλαίσιο και τον εσωτερικό κανονισμό του Ιδρύματος.
- Παρέχουν στους υποψήφιους διδάκτορες τόσο ακαδημαϊκές γνώσεις όσο και δεξιότητες, οι οποίες μπορούν να συμβάλλουν στην προσωπική τους ανάπτυξη και μπορούν να εφαρμοστούν στη μελλοντική τους σταδιοδρομία.
- Οι στρατηγικές διεθνοποίησης θα πρέπει να αποτελούν εργαλείο για την αύξηση της ποιότητας της διδακτορικής εκπαίδευσης και την ανάπτυξη της ερευνητικής ικανότητας των Ιδρυμάτων. Η διεθνοποίηση στη διδακτορική εκπαίδευση είναι αναγκαία και εφαρμόζεται με διαφορετικούς τρόπους, όπως διεθνές φάσμα υποψηφίων διδασκόντων, προσωπικό, εκδηλώσεις και προσκεκλημένοι ερευνητές, έως διεθνή κοινά διδακτορικά προγράμματα (κοινά προγράμματα σπουδών, με κοινές συμβουλευτικές επιτροπές και εξεταστές και -κατά τις θεσμικές δυνατότητες- κοινό πτυχίο). Η διδακτορική εκπαίδευση θα πρέπει να περιλαμβάνει τη δυνατότητα κινητικότητας.
- Η προσφορά κατάρτισης προς τους υποψήφιους διδάκτορες σε θέματα κατανόησης της δεοντολογίας της έρευνας είναι σημαντική και θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα για τα Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών.
- Η επαγγελματική ανάπτυξη των υποψηφίων διδασκόντων περιλαμβάνει, πέρα από τις δεξιότητες που αποκτώνται μέσω της έρευνας, ενημέρωση για το ευρύ φάσμα επιλογών σταδιοδρομίας για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος.

Προκειμένου να λάβουν διδακτορικό δίπλωμα, οι υποψήφιοι πρέπει να αποδείξουν την ικανότητά τους να διεξάγουν πρωτότυπη και ανεξάρτητη έρευνα, αποδεκτής ποιότητας σε διεθνές επίπεδο, στον οικείο επιστημονικό κλάδο, η οποία αξίζει να δημοσιευθεί σε εθνικό και διεθνές επίπεδο σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές.

Ο όρος διδακτορική εκπαίδευση σηματοδοτεί μια περίοδο ατομικής ερευνητικής εμπειρίας που οδηγεί σε πανεπιστημιακό δίπλωμα και πιστοποιεί την ανάπτυξη μιας 'ερευνητικής ταυτότητας' του υποψηφίου διδάκτορα. Οι υποψήφιοι διδάκτορες πρέπει να επιδείξουν δημιουργικό πνεύμα σε συνδυασμό με την προσήλωση στους επιστημονικούς στόχους τους και πρέπει να είναι σε θέση να υπερασπιστούν την ερευνητική τους διατριβή, σε τελικό στάδιο, στην ειδική επταμελή επιτροπή.

Τεκμηρίωση/Παραρτήματα

Δ2.1 Απόφαση Συγκλήτου για την ίδρυση του ΠΔΣ (αρ. 91 του Ν. 4957/2022)

Δ2.2 Δομή του ΠΔΣ: διάρκεια, μαθήματα, απονομή ECTS, προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα σύμφωνα με το ΕΠΠ επιπέδου 8, απαιτήσεις ποιότητας της διατριβής, κ.ά.

Δ2.3 Τα απαιτούμενα προσόντα του διδακτικού προσωπικού για την επίβλεψη διδακτορικής διατριβής

3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ, ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ, ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ, ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΤΟΣΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ, ΟΣΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ, ΤΗΝ ΠΡΟΟΔΟ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΤΙΤΛΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗ.

Μέσω των εσωτερικών κανονισμών των ακαδημαϊκών μονάδων, θα πρέπει να ρυθμίζονται όλα τα θέματα από την έναρξη έως το πέρας των διδακτορικών σπουδών. Ενδεικτικά, πρέπει να ρυθμίζονται:

- Τα κριτήρια, οι διαδικασίες επιλογής των υποψηφίων και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά
- Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις, η παρακολούθηση της προόδου των διδακτορικών φοιτητών
- Η ενδεχόμενη χορήγηση υποτροφιών και η ενδεχόμενη χρηματοδότηση της έρευνας
- Η τήρηση του κώδικα ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη
- Οι υποχρεώσεις του διδακτικού προσωπικού, οι διαδικασίες εποπτείας και συμβουλευτικής υποστήριξης
- Οι όροι εκπόνησης των επιστημονικών εργασιών και η δημοσίευσή τους
- Η διαδικασία απονομής και αναγνώρισης των τίτλων, της χρονικής διάρκειας των σπουδών, των προϋποθέσεων για την προαγωγή και διασφάλιση της προόδου των διδακτορικών φοιτητών στις σπουδές τους, καθώς και
- Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ενίσχυση της κινητικότητας

Στις διδακτορικές σπουδές η συμβουλευτική διαδικασία διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο. Η συγκεκριμένη διαδικασία πρέπει να υπόκειται σε σαφώς καθορισμένες γραπτές αρμοδιότητες του κύριου επιβλέποντα, της συμβουλευτικής επιτροπής, του Τμήματος και του Ιδρύματος στο πλαίσιο του κανονισμού διδακτορικών σπουδών, αφήνοντας χώρο για την ατομική ανάπτυξη του υποψήφιου διδάκτορα.

Τα δομημένα Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών θα πρέπει να αναπτύσσουν στρατηγικές επιλογής των υποψηφίων που να ανταποκρίνονται στην ιδιαίτερη αποστολή και το προφίλ τους. Οι στρατηγικές επιλογής υποψηφίων θα πρέπει να συνδέονται με συγκεκριμένα αποτελέσματα, προσδιορίζοντας ένα σαφές προφίλ των επιθυμητών υποψηφίων. Τα εν λόγω προφίλ θα πρέπει να βασίζονται στην ίση μεταχείριση μιας σειράς διαφορετικών ιδιοτήτων ή χαρακτηριστικών και να διασφαλίζουν την ισότητα των ευκαιριών. Με αυτόν τον τρόπο, οι πολιτικές επιλογής θα μπορούσαν να λαμβάνουν υπόψη κριτήρια όπως η διεθνής προέλευση, η ισότητα φύλων, το κοινωνικό υπόβαθρο ή οι διάφορες ηλικιακές ομάδες.

Η επιλογή θα πρέπει να αποτιμά το ερευνητικό δυναμικό των υποψηφίων σε σχέση με τις προηγούμενες επιδόσεις και, πάνω απ' όλα, τις δυνατότητες των υποψηφίων να επιτύχουν στο πρόγραμμα στο οποίο γίνονται δεκτοί.

Οι πολιτικές επιλογής πρέπει να είναι διαφανείς και πρέπει να αντικατοπτρίζουν την ερευνητική και οικονομική ικανότητα του Ιδρύματος. Η διαφάνεια και η λογοδοσία θα πρέπει να ενισχυθεί με την ύπαρξη ενός ενιαίου, αναγνωρίσιμου τρόπου υποβολής αιτήσεων, ενώ πρέπει να βασίζονται σε ένα καλά καθορισμένο, δημοσιευμένο σύνολο κριτηρίων.

Τα ΠΔΣ θα πρέπει να εφαρμόζουν συγκεκριμένες διαδικασίες για α) την παρακολούθηση της πορείας των υποψηφίων διδασκόντων, με καθορισμένη περιοδικότητα (π.χ. ετήσια έκθεση προόδου) ή με εφ' άπαξ εφαρμογή (π.χ. ενδιάμεση προφορική εξέταση/τεκμηριωμένη παρουσίαση προόδου), β) την

επιτυχή ολοκλήρωση της διατριβής και την παρουσίασή της, ή γ) για τη διαγραφή από το πρόγραμμα λόγω ανεπαρκούς προόδου.

Τεκμηρίωση/Παραρτήματα

Δ3.1 Κανονισμός διδακτορικών σπουδών του Τμήματος (αρ. 91 του Ν. 4957/2022)

Δ3.2 Κανονισμός σπουδών του εκάστοτε ΠΔΣ (κριτήρια επιλογής υποψηφίων διδασκόντων, συμβουλευτική διαδικασία, όροι εκπόνησης εργασιών, παρακολούθηση προόδου, δικαιώματα-υποχρεώσεις των υποψηφίων διδασκόντων και του προσωπικού, κριτήρια και προϋποθέσεις για την απονομή διδακτορικού τίτλου σπουδών, κ.ά.), εκτός εάν ο κανονισμός αυτός αποτελεί μέρος του κανονισμού διδακτορικών σπουδών του Τμήματος

Δ3.3 Κανονισμός Δεοντολογίας της Έρευνας

Δ3.4 Υπόδειγμα διδακτορικού διπλώματος

4. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ΤΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΟΤΙ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.

Τα Ιδρύματα παρέχουν μια σειρά από πόρους για την υποστήριξη της μάθησης και της ερευνητικής εργασίας των διδακτορικών φοιτητών. Αυτοί ποικίλλουν από φυσικούς πόρους όπως βιβλιοθήκες, εγκαταστάσεις για μελέτη, εργαστήρια και υποδομές πληροφορικής έως ανθρώπινο δυναμικό υποστήριξης, συμβούλους καθηγητές, διοικητικές υπηρεσίες κλπ. Οι ανάγκες ενός ποικιλόμορφου φοιτητικού πληθυσμού (όπως ώριμοι, νέοι, εργαζόμενοι και διεθνείς φοιτητές, καθώς και φοιτητές με αναπηρίες) και η στροφή προς τη μάθηση με επίκεντρο το διδακτορικό φοιτητή, λαμβάνονται υπόψη κατά την κατανομή, το σχεδιασμό και την παροχή των μαθησιακών πόρων και των υπηρεσιών υποστήριξης.

Οι υποστηρικτικές δραστηριότητες και εγκαταστάσεις μπορούν να οργανωθούν με τρόπο ώστε να συνιστούν ένα ελκυστικό ακαδημαϊκό περιβάλλον. Ωστόσο, η εσωτερική διασφάλιση ποιότητας του Ιδρύματος εγγυάται ότι όλοι οι πόροι είναι κατάλληλοι για το σκοπό τους, προσβάσιμοι, και ότι οι διδακτορικοί φοιτητές ενημερώνονται για τις υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες σε αυτούς.

Η υψηλής ποιότητας διδακτορική εκπαίδευση απαιτεί επαρκή, βιώσιμη χρηματοδότηση καθώς και πρόσθετες ευκαιρίες χρηματοδότησης για εξειδικευμένους διδακτορικούς τίτλους (π.χ. βιομηχανικά διδακτορικά). Η επιτυχία ενός δομημένου προγράμματος απαιτεί χρηματοδότηση για υποτροφίες ή μισθούς για υποψήφιους διδάκτορες και κατάλληλο ερευνητικό εξοπλισμό. Το ίδιο ισχύει και για τη διαχείριση του φυσικού χώρου όπου λειτουργούν τα προγράμματα και για τους νέους τύπους ερευνητικού περιβάλλοντος, ανοικτά γραφεία ή κέντρα που συμβάλλουν στη δημιουργία ερευνητικών κοινοτήτων χωρίς αποκλεισμούς. Η δυνατότητα συγκέντρωσης και διαχείρισης εξωτερικής χρηματοδότησης για υποτροφίες και μισθούς ενισχύει την ικανότητα των Ιδρυμάτων και των Τμημάτων να συμμετέχουν σε ευέλικτες στρατηγικές προσέλκυσης των καλύτερων υποψηφίων.

Τεκμηρίωση/Παραρτήματα

Δ4.1 Αναλυτική περιγραφή των υποδομών και υπηρεσιών που διαθέτει το Ίδρυμα και η ακαδημαϊκή μονάδα για το ΠΔΣ σχετικά με την υποστήριξη της ακαδημαϊκής και ερευνητικής δραστηριότητας (ανθρώπινο δυναμικό, εργαστήρια, ειδικός εξοπλισμός, κεντρικές υποδομές και ψηφιακά συστήματα, υπηρεσίες κ.λπ.)

Δ4.2 Πολιτική και καλές πρακτικές της ακαδημαϊκής μονάδας για τη χρηματοδότηση των διδακτορικών σπουδών

5. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΤΑ ΑΕΙ ΕΧΟΥΝ ΤΗΝ ΠΛΗΡΗ ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ, ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ, ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ, ΜΕ ΤΡΟΠΟ ΕΝΙΑΙΟ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΑΙ ΑΜΕΣΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟ.

Τα ΑΕΙ θα πρέπει να έχουν εγκαταστήσει και να λειτουργούν πληροφοριακό σύστημα, μέσω του οποίου να γίνεται η παρακολούθηση των δεδομένων των ΠΔΣ, των υποψηφίων διδακτόρων, της προόδου των σπουδών και της διατριβής, τα δεδομένα των επιστημονικών δημοσιεύσεων των υποψηφίων, του διδακτικού προσωπικού, της δομής και οργάνωσης των μαθημάτων.

Οι ακαδημαϊκές μονάδες διακινούν και συλλέγουν ερωτηματολόγια ικανοποίησης των διδακτορικών φοιτητών για τις σπουδές, τις διαδικασίες επίβλεψης και συμβουλευτικής, το μαθησιακό περιβάλλον και τις υπηρεσίες.

Τα αξιόπιστα δεδομένα είναι ουσιώδους σημασίας για τη σωστή πληροφόρηση και λήψη αποφάσεων καθώς και για τον εντοπισμό των σημείων που λειτουργούν σωστά και εκείνων που χρήζουν περισσότερης προσοχής. Οι αποτελεσματικές διαδικασίες συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών σχετικά με προγράμματα διδακτορικών σπουδών και άλλες δραστηριότητες έρευνας, τροφοδοτούν με στοιχεία το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ).

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν:

- οι βασικοί δείκτες επιδόσεων των υποψηφίων διδακτόρων
- η πορεία φοίτησης, η πρόοδος και ο χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών, επιτυχίες ή και ποσοστά εγκατάλειψης των σπουδών
- η ικανοποίηση των διδακτορικών φοιτητών από το πρόγραμμα, τη συμβουλευτική, τις διαδικασίες επίβλεψης, τη διαθεσιμότητα των πόρων και τις υπηρεσίες υποστήριξης

Τεκμηρίωση/Παραρτήματα

Δ5.1 Αναφορά δεδομένων από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Εθνικό Σύστημα Ποιότητας (ΟΠΕΣΠ)

Δ5.2 Κατάλογος διδακτορικών διατριβών που έχουν εκπονηθεί στο Τμήμα την τελευταία πενταετία

Δ5.3 Λειτουργία πληροφοριακού συστήματος για τη συλλογή διοικητικών δεδομένων εφαρμογής του ΠΔΣ (φοιτητολόγιο), και λοιπά εργαλεία και διαδικασίες που έχουν σχεδιαστεί για τη συλλογή των δεδομένων της ακαδημαϊκής και διοικητικής λειτουργίας της ακαδημαϊκής μονάδας και του ΠΔΣ

6. ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΑ ΑΕΙ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΜΕΝΑ ΝΑ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΟΥΝ ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΤΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΑ ΠΔΣ ΜΕ ΑΜΕΣΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟ ΤΡΟΠΟ. ΟΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΕΣ ΜΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΑΦΗΝΕΙΑ.

Οι πληροφορίες για τις δραστηριότητες του Ιδρύματος για τις διδακτορικές σπουδές είναι χρήσιμες για τους μελλοντικούς υποψηφίους αλλά και τους υφιστάμενους υποψήφιους διδάκτορες, όπως και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς και το κοινό.

Συνεπώς, τα Ιδρύματα και οι ακαδημαϊκές τους μονάδες παρέχουν πληροφόρηση, μέσω των ιστοσελίδων τους, για τις διδακτορικές σπουδές και τις ερευνητικές δραστηριότητές τους, τους κανονισμούς, τα επιτεύγματα, την πρόοδο, τις εκπονηθείσες διατριβές κατ' έτος και αντικείμενο (ανάρτηση καταλόγου διατριβών στην ιστοσελίδα του αντίστοιχου Τμήματος), τις εφαρμοζόμενες μαθησιακές διαδικασίες, την εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση του προγράμματος, τις δυνατότητες απασχόλησης αποφοίτων/ διδακτόρων, τα ερευνητικά προγράμματα και τις ευκαιρίες χρηματοδότησης, τις υποτροφίες κλπ.

Τεκμηρίωση/Παραρτήματα

Δ6.1 Διαδικασία συντήρησης και ανανέωσης/ενημέρωσης της ιστοσελίδας του ΠΔΣ

7. ΣΥΝΕΧΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΑ ΑΕΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥΣ, ΕΤΣΙ ΩΣΤΕ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΝ, ΝΑ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΟΡΙΣΤΕΙ, ΜΕ ΤΕΛΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗ ΣΥΝΕΧΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥΣ. ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ.

Η τακτική παρακολούθηση, ο έλεγχος και αναθεώρηση των Προγραμμάτων Διδακτορικών Σπουδών στοχεύουν στη διατήρηση του επιπέδου των εκπαιδευτικών παροχών και στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος για τους διδακτορικούς φοιτητές.

Στα ανωτέρω συμπεριλαμβάνεται η αξιολόγηση:

- του περιεχομένου του προγράμματος σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο κάθε γνωστικό αντικείμενο, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΠΔΣ
- των μεταβαλλόμενων αναγκών της κοινωνίας και της αγοράς εργασίας
- του όγκου εργασίας, της πορείας και της ολοκλήρωσης των σπουδών
- της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών διαδικασιών
- των προσδοκιών και των αναγκών των διδακτορικών φοιτητών καθώς και της ικανοποίησής τους από το πρόγραμμα σπουδών τους
- του μαθησιακού περιβάλλοντος, των υποστηρικτικών παροχών και της καταλληλότητάς τους για το αναφερόμενο ΠΔΣ

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΔΣ πραγματοποιείται από τη ΜΟΔΙΠ σε συνεργασία με την ΟΜΕΑ του Τμήματος, σύμφωνα με έγγραφη διαδικασία που περιλαμβάνεται στο εγχειρίδιο ποιότητας του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ).

Τα Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών εξετάζονται και αναθεωρούνται τακτικά με τη συμμετοχή των διδακτορικών φοιτητών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Γίνεται ανάλυση των πληροφοριών που συλλέγονται και ακολουθεί η προσαρμογή του προγράμματος σύμφωνα με τα νέα στοιχεία.

Τεκμηρίωση/Παραρτήματα

Δ7.1 Διαδικασία για την επανεκτίμηση, την αναπροσαρμογή και την επικαιροποίηση του ΠΔΣ

Δ7.2 Αποτελέσματα της τελευταίας ετήσιας εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΔΣ από τη ΜΟΔΙΠ και το σχετικό πρακτικό

8. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΑΑΕ, ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ. Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΘΟΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΑΑΕ.

Η περιοδική εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των ΠΔΣ οργανώνεται από την ΕΘΑΑΕ και πραγματοποιείται με τις διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης από επιτροπές εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης (ΕΕΑΠ). Η πιστοποίηση του προγράμματος σπουδών, παρέχεται από την ΕΘΑΑΕ βάσει των εκθέσεων των επιτροπών, για συγκεκριμένη διάρκεια, μετά τη λήξη της οποίας πραγματοποιείται επαναπιστοποίησή του.

Η αξιολόγηση ποιότητας των ΠΔΣ λειτουργεί ως μέσο εξακρίβωσης της συμμόρφωσης του προγράμματος διδακτορικών σπουδών με τις απαιτήσεις του Προτύπου και ως καταλύτης για τη βελτίωσή του, ενώ μπορεί, επιπλέον, να προσφέρει νέες προοπτικές στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των απονεμόμενων τίτλων.

Οι ακαδημαϊκές μονάδες και τα Ιδρύματα οφείλουν να λαμβάνουν σταθερά υπόψη τα συμπεράσματα και τις συστάσεις της επιτροπής εμπειρογνομόνων για τη συνεχή βελτίωση του προγράμματος και να συντάσσουν εκθέσεις προόδου για την παρακολούθηση της αντιμετώπισης των αδυναμιών και την επίτευξη των στόχων τους.

Τεκμηρίωση/Παραρτήματα

Δ8.1 Έκθεση της ακαδημαϊκής μονάδας για τις πρόσφατες βελτιώσεις που έχουν πραγματοποιηθεί για το ΠΔΣ